

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 5” ประจำปี 2564

วันศุกร์ที่ 28 พฤษภาคม 2564 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : การสร้างประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เพื่อการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีสู่แหล่งท่องเที่ยวเมืองสุขภาพแบบครบวงจร (Wellness City) อย่างยั่งยืน

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		✓		- ปรับบทคัดย่อให้กระชับ ไม่เกิน 300 คำ - ผลการวิจัยข้อ 3 ยังไม่ตอบวัตถุประสงค์ ปัจจัยการตลาด นักวิจัยต้องนำเสนอผลการวิจัยว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งต่อการรับรู้ ไม่ใช่บอกเพียงว่าแต่ละด้านอยู่ระดับใด (ทบทวนใหม่)
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		✓		- ปรับตามบทคัดย่อไทย
3. บทนำ		✓		- ย่อหน้าที่ 2 ขาดการอ้างอิง - ปรับย่อหน้าที่ 3-4 จังหวัดปราจีนบุรีให้กระชับ
4. วัตถุประสงค์การวิจัย		✓		- ใส่เลขข้อ วัตถุประสงค์ เป็น 3 ข้อ
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)		-		
6. วิธีดำเนินการวิจัย		✓		- ยังขาดการระบุจำนวนประชากร - การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างควรใช้วิธีทั่วไปตามระเบียบวิธีวิจัย เช่น สูตรยามาเน่ หรือตารางสำเร็จรูปจะเหมาะสมกว่า และยังขาดวิธีการสุ่มตัวอย่าง - ควรอธิบายขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามให้ละเอียด พร้อมทั้งนำเสนอค่าคุณภาพ เช่น IOC และ α
7. ผลการวิจัย		✓		- ควรปรับการนำเสนอเป็นตาราง ที่ตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย
8. สรุปผลการวิจัย	✓			-
9. อภิปรายผล			✓	- ยังขาดการอภิปรายผล ที่สะท้อนมุมมองของนักวิจัยและความสอดคล้องข้อค้นพบกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ข้อเสนอแนะ		✓		- ควรเขียนข้อเสนอแนะเป็นข้อ ๆ และยังขาดข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป
11. เอกสารอ้างอิง		✓		- ยังเขียนเอกสารอ้างอิงไม่ถูกต้อง บรรทัดแรกไม่ต้องย่อหน้า ศึกษาจาก template
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	✓			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 5” ประจำปี
2564
วันศุกร์ที่ 28 พฤษภาคม 2564 (ผ่านระบบออนไลน์)

[illegible]

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและ ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย	✓			
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	✓			
3. บทนำ	✓			- บทนำควรกล่าวถึงที่มาของงานวิจัยให้ชัดเจน
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	✓			
6. วิธีดำเนินการวิจัย	✓			
7. ผลการวิจัย	✓			
8. สรุปผลการวิจัย	✓			
9. อภิปรายผล		✓		ควรนำผลที่ได้มาเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ข้อเสนอแนะ		✓		ควรนำผลที่ได้มาปรับปรุงงานวิจัยต่อไป
11. เอกสารอ้างอิง	✓			หนังสืออ้างอิงควรเรียงตามลำดับที่ใช้ในเนื้อหา
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	✓			งานวิจัยนี้มีคุณค่าทางวิชาการสูง

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☒ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☐ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

mona

การสร้างประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เพื่อการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีสู่แหล่งท่องเที่ยวเมืองสุขภาพแบบครบวงจร (Wellness City) อย่างยั่งยืน

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรม ความพึงพอใจ และปัจจัยการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เพื่อการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีสู่แหล่งท่องเที่ยวเมืองสุขภาพแบบครบวงจร เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ในรูปแบบการสำรวจ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการหรือท่องเที่ยวที่มีความสนใจเกี่ยวกับสมุนไพรเพื่อการรักษาหรือส่งเสริมสุขภาพผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพ สมรส ประกอบอาชีพ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 5 คน มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพักผ่อน/บำบัด/ผ่อนคลายกับครอบครัว ด้วยรถยนต์ส่วนตัว พักค้าง 1 คืน เลือกพักประเภทรีสอร์ท ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย เฉลี่ย 1,000 - 2,000 บาท/คน/วัน ทราบข้อมูลท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย จังหวัดปราจีนบุรี จากอินเทอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ชื่นชอบและให้ความสนใจกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทยของจังหวัดปราจีนบุรี ในกิจกรรมนวดแผนไทย/นวดเท้า รองลงมาคือ วารีบำบัด เช่น แอโรบิกในน้ำ กีฬาเสริมสุขภาพทางน้ำ และอาบแร่ ตามลำดับ

ระดับความพึงพอใจด้านการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พึงพอใจมากที่สุดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12

การรับรู้การตลาดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยบริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มากที่สุดคือ ด้านการบอกต่อ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03

คำสำคัญ: ประสบการณ์นักท่องเที่ยว, กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย, แหล่งท่องเที่ยวเมืองสุขภาพ

Creating Tourist Experiences through Thai Traditional Health Activity for Sustainable Development Wellness City in Prachinburi Province

ABSTRACT

The research of creating tourist experiences through Thai traditional health activity for sustainable development wellness city in Prachinburi province is aimed to explore the tourist behavior, tourist satisfaction, and tourist experience marketing elements those affect to tourist's perception on thai traditional health activity of wellness destinations in Prachinburi Province. This research is the quantitative research – survey research on 100 Thai tourists who have been experienced or interested Thai traditional health activity in Prachinburi province. Questionnaire are employed as the research tool, and the data is analyzed by descriptive statistics such as percentage, frequency, mean, and standard deviation.

The research result found that most of tourists are female, in the range of 41-50 year of age. They are employee with bachelor degree, marriage, live in Bangkok with 2-3 members in family. The aim of travel to experience the thai traditional health activity of wellness destinations in Prachinburi Province is to relax/treat/release with their family on weekend in neighborhood province to spend 1 night at resort, and spend 1,000 – 2,000 baht for Thai traditional health activity per person. Internet and social media is the effective source of information about the destination. They are looking for and interest on traditional Thai massage/foot massage and hydrotherapy as thai traditional health activity in this wellness destination.

The satisfaction level on experiences through Thai traditional health activity of wellness city in Prachinburi province are at the high level ($\bar{x} = 3.87$), the most satisfaction are is paid on activities ($\bar{x} = 4.12$)

The perception level on experience marketing through Thai traditional health activity of wellness city in Prachinburi province are at the high level ($\bar{x} = 3.95$), the most react on perception is word of mouth ($\bar{x} = 4.03$)

การรับรู้การตลาดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยบริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มากที่สุดคือ ด้านการบอกต่อ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03

Key word: Tourist experience, Thai traditional health activity, wellness city

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ (experiential tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของพื้นที่กับนักท่องเที่ยว (Jennings and Nickerson, 2006) รูปแบบการเดินทางมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งแสวงหาประสบการณ์ (experiential tourists) รวมถึงแสวงหาประสบการณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ประเพณี วิธีการดำรงชีวิต และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน (Perreault, Dorden, and Dordon, 1979) นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหรือชุมชน นักท่องเที่ยวปรารถนามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว ปฏิบัติตนเช่นเดียวกับประชาชนที่อยู่ในชุมชน เรียนรู้วิถีชีวิตของผู้คนท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมต่าง ๆ ในแหล่งนั้น ๆ ตามแต่ประชาชนในชุมชนอนุญาต รวมถึงนักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตแบบคนท้องถิ่น (existential tourists) โดยฝังตัวลง หรือ ใช้ชีวิตภายใต้วัฒนธรรม และวิถีชีวิตเดียวกับผู้คนในท้องถิ่น ใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น และพยายามใช้ชีวิตเช่นเดียวกับคนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตัว การรับประทานอาหาร การพยายามพูดภาษาท้องถิ่น จากคำนิยามประเทศไทยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ได้มากมายและพื้นที่ต่าง ๆ กำลังรอให้นักพัฒนาได้เข้าไปศึกษา วางแผน และจัดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ได้มีทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และรวมถึงวิถีชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และปัจจุบันยังคงเป็นวิถีชุมชนแบบดั้งเดิมไม่เปลี่ยนแปลงมากจากอดีตและสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ได้ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ แนวคิดของ Jennings and Nickerson (2006) ที่อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์เป็นการท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของพื้นที่กับนักท่องเที่ยว ตลอดจนทัศนคติของคนในชุมชน ปัจจัยแวดล้อม ที่เป็นตัวสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ได้แก่ ปัจจัยองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดของ Dickman (1996) มี 5 ด้าน ประกอบด้วย ความดึงดูดใจ (attraction) ความสามารถในการเข้าถึง (accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (amenity) ที่พัก (accommodation) และกิจกรรม (activity) ปัจจัยศักยภาพการท่องเที่ยว โดยประยุกต์แนวคิดของ World Economic Forum (2013) มี 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพการบริการ (service quality) โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสารสนเทศ (ICT infrastructure) การขนส่ง (transportation) ราคา (price) ทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริการ (human resources) ความปลอดภัย และระบบรักษาความปลอดภัย (safety and security) ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม (natural and cultural resources) การส่งเสริม และสนับสนุนการท่องเที่ยว (tourism promotion) ปัจจัยโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว ใช้แนวคิดของ Lumsdon and Page (2004) มี 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสิ่งที่มีให้บริการ (availability) การเข้าถึง (accessibility) ข้อมูลข่าวสาร (information) เวลา (time) การเอาใจใส่นักท่องเที่ยว (customer care) ความสะดวกสบาย (comfort) ความปลอดภัย (safety) และด้านความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (environmental friendliness) และปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใช้แนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) มี 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ (decision making) ว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา (implementation) รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ (benefits) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ (evaluation) โดยสมาชิกทุกคนของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการ ดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

ปัจจุบันจากวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อ Covid – 19 ทำให้กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เดิมกำลังได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งมีความใส่ใจในสุขภาพมากอยู่แล้ว ทวีความสนใจมากขึ้นหากแต่ต้องมีมาตรการด้านสุขอนามัยมารองรับและอยู่ภายใต้ข้อกำหนดมาตรฐานใหม่ (New Normal) เพื่อตอบรับกระแสของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและสุขอนามัยไม่ว่าจะเป็นสปา การเสริมความงาม นวดแผนไทย หรือ

แม้แต่กิจกรรมอาบน้ำแร่ แช่น้ำพุร้อนเพื่อสุขภาพ ซึ่งจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่ ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช เชียงใหม่ เชียงราย และในภาคตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี จันทบุรี ปราจีนบุรีนั้น บางแห่งมีแหล่งน้ำแร่และหลายแห่ง มีการบำบัดรักษาเชิงสุขภาพเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง จนประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ติด 1 ใน 5 ของโลกโดยมีน้ำพุร้อน และน้ำแร่ตลอดจน แหล่งปลูก และแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรซึ่งเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของทุกจังหวัดที่กล่าวมา

ความใส่ใจด้านสุขภาพจึงยิ่งทวีความสนใจอย่างรวดเร็วส่งผลให้ธุรกิจด้านสุขภาพได้พัฒนาสินค้าและบริการให้ครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงเพื่อป้องกันโรคร้ายต่าง ๆ การฟื้นฟูสุขภาพหลังจากการบำบัดรักษา รวมไปถึงผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพต่างๆ ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสมุนไพรเป็นทางเลือกหนึ่งในการตอบสนองความต้องการดังกล่าว อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นแหล่งผลิตสมุนไพรที่สำคัญ รวมไปถึงความพร้อมของปัจจัยขั้นพื้นฐานด้าน อุตสาหกรรมของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมากที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาสมุนไพรทำให้สมุนไพรไทยมีโอกาายเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศ (ดนัย จันทร์เจ้าฉาย, 2556) ในด้านการสาธารณสุขสมุนไพรไทยได้รับการส่งเสริมการใช้และการพัฒนาสมุนไพรให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรไทย ซึ่งในอดีตนั้นสมุนไพรไทยนั้นเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและสังคมไทย โดยภูมิปัญญาไทยเหล่านี้ได้รับการสั่งสมสืบทอด และพัฒนาต่อเนื่อง ยาวนาน เนื่องจากประเทศไทยเป็นเขตร้อนชื้น มีพันธุ์พืชไม่น้อยกว่า 20,000 ชนิดซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นสมุนไพรกว่า 1,800 ชนิด รวมไปถึงความพร้อมของปัจจัยขั้นพื้นฐานด้าน อุตสาหกรรม และการขนส่งสินค้า มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมากที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาสมุนไพร ซึ่งเป็นจุดแข็งและโอกาสในการแข่งขันด้านการค้าสมุนไพรในตลาดโลกได้เป็นอย่างดี กระทรวงสาธารณสุขจึงร่วมกับ 8 กระทรวงหลักจัดทำแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 – 2564 เพื่อใช้เป็นแผนการพัฒนที่เป็นระบบอย่างยั่งยืนมีเป้าหมายให้ประเทศไทยส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของ ASEAN เพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรตลอดจนผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัว โดยขับเคลื่อนผ่านยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ คือ การส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล การส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ และการสร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนสมุนไพรไทยอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 4 ได้ใช้กลไกประชารัฐ เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยผ่านโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร ซึ่งเป็นภาพจำลอง (Model) ของแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทยฯ ซึ่งถ่ายทอดนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด และนำร่องในพื้นที่ 4 จังหวัดของประเทศ ครอบคลุม 4 ภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดสกลนคร จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดปราจีนบุรี เป็นหนึ่งจังหวัดที่ได้รับเลือกเป็น 1 ใน 4 เมืองสมุนไพรของประเทศ ได้ดำเนินการพัฒนาในหลายด้านเพื่อเป็นต้นแบบเมืองสมุนไพร อาทิ พัฒนาต้นน้ำ วัตถุดิบทางการเกษตรแบบปลอดภัยตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พัฒนาการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ พัฒนาการวิจัยสมุนไพร และการแพทย์แผนไทย รวมถึงทำการยกระดับ ด้านการให้บริการในเชิงของการทำ บิซิเนสโมเดลต้นแบบ ได้แก่ สปาไทยหรืออภัยภูเบศรเคย์สปา ให้บริการสุขภาพในรูปแบบสปาเจ้าเรือน ต้นแบบร้านอาหารเพื่อสุขภาพ โดยคัดสรรสมุนไพรในท้องถิ่นมาประกอบอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อส่งเสริมสุขภาพ โดยอ้างอิงตามภูมิปัญญาการใช้จริงและงานวิจัยสมัยใหม่ จากยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพ ของเอเชีย (Medical Hub of Asia) ซึ่งได้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่มุ่งเน้นการเป็นหนึ่งในผู้นำการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับภูมิภาคสู่ระดับสากล (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) และแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564

ที่เน้นเรื่องการเพิ่มมูลค่า และพัฒนาการ ตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล (กระทรวงสาธารณสุข, 2559 ก) ได้ดำเนินงานบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการ สร้างเมืองสุขภาพแบบครบวงจร (Wellness City) โดย นาร่องที่จังหวัดปราจีนบุรีเป็นต้นแบบของประเทศ

จังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดชายแดนด้านตะวันออกของไทย มีระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ เพียง 230 กิโลเมตร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์โดยสารประจำทาง และรถไฟ จังหวัด ปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีพื้นดินและป่าไม้อย่างอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ อาจกล่าวได้ว่า เป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ในดิน ตลอดจนมีแหล่งน้ำธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น จนทำให้เกิดความ หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตร ดังนั้นประชาชนในพื้นที่จึงประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็น ส่วนใหญ่ ทำให้จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่หลากหลาย การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น สวนผลไม้ สวนไม้ ดอกไม้ประดับ และสวนสมุนไพร ความสวยงามและความมั่งคั่งทางทรัพยากรธรรมชาตินี้เองจึงทำให้เกิดแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการแพทย์ทางเลือกที่เรียกว่าการแพทย์แผนไทยแบบประยุกต์ อาศัยภูมิปัญญาการ ดูแลและบำบัดรักษาอาการและโรคด้วยวิถีด้านภูมิปัญญาที่เอื้อได้จากการแปรรูปสมุนไพร ด้วยจังหวัด ปราจีนบุรีมีจุดเด่นในด้านความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำและผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ ซึ่งเป็นวน อุทยานแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ จังหวัดปราจีนบุรีเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่ง เพาะปลูกพืชผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ตลอดจนสมุนไพรที่อุดมสมบูรณ์และมีชื่อเสียง จนมีการจัดตั้งหมู่บ้าน ปลูกพืชสมุนไพรที่มีชื่อเสียงทั้งระดับประเทศ และนานาชาติ คือหมู่บ้านดงบัง และมีชมรมธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อ เป็นตัวแทนภาคธุรกิจเอกชนในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวได้แก่ ที่พัก แหล่งท่องเที่ยวร้านอาหาร ร้าน ขายของที่ระลึก ระบบคมนาคมขนส่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยองค์การ บริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ และสถาบันการศึกษา เพื่อ รองรับการขายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดังกล่าว เป็นต้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพที่มุ่งในการสร้างเสริมความสุขกาย สบายใจ มิได้มุ่งเป็นในเชิงการ รักษาโรคจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยอาศัยแกนหลัก คือ ชุมชน (Community-Based Tourism) การบริหารจัดการของชุมชนเกิดขึ้นทั่วไปในประเทศด้อยพัฒนาแต่ไม่อาจพัฒนาขายตัวได้เนื่องจากสาเหตุ 4 ประการคือประการแรกชุมชนในประเทศด้อยพัฒนามีหลากหลายรูปแบบหลากหลายชุมชน กระจัดกระจายกัน อยู่ไม่สัมพันธ์กัน ประการที่สองความรู้ความสามารถในการจัดการเชิงธุรกิจของชุมชนยังมีน้อยและบางส่วนยัง ต้องอาศัยทุนจากภายนอก ประการที่สามการพัฒนาเทคโนโลยีมีจำกัด และประการที่สี่ความสามารถทาง การตลาดมีจำกัดตลาดไม่แน่นอนขยายตัวได้ยาก โดยขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจัง (โฆเซิต ปันเปียมรัตน์, 2546) ปัจจัยเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยเครือข่ายชุมชน (Community-Based Network)

งานวิจัยนี้จึงต้องการทำการศึกษาศักยภาพของจังหวัดปราจีนบุรีจากองค์ประกอบด้านทรัพยากร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทยของจังหวัดปราจีนบุรี อันซึ่งจะนำไปสู่การใช้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย เป็นเครื่องมือในการสืบทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการกระจายรายได้แก่ชุมชนอย่างแท้จริง โดย การสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการตระหนัก ห่วงเห่น และมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ผ่านการท่องเที่ยวเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมเชิงสุขภาพวิถีไทย การหาแนวทางในการพัฒนา ประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิง สุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรีที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย

๓. เพื่อศึกษาปัจจัยการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการหรือท่องเที่ยวที่มีความสนใจเกี่ยวกับสมุนไพรเพื่อการรักษา หรือส่งเสริมสุขภาพผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ซึ่ง 100 เป็นค่าขั้นต่ำในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยที่สามารถนำมาประมวลหาค่าร้อยละได้ (อัครวรารณ งามญาณ, 2554)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือวิจัยหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (close-ended question) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open-ended question) โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และจุดมุ่งหมายการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย แรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านความพึงพอใจองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ลักษณะคำถามให้ตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านปัจจัยที่มีต่อการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ลักษณะคำถามให้ตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แจกแบบสอบถาม ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี แต่สามารถพบเจอได้น้อยเนื่องจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ Covid-19 ผู้วิจัยจึงต้องใช้เครื่องมือ Google Form ช่วยในการเก็บบันทึกข้อมูลในบางส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การสร้างประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เพื่อการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีสู่แหล่งท่องเที่ยวเมืองสุขภาพแบบครบวงจร (Wellness City) อย่างยั่งยืน” ผู้วิจัยได้นำเสนอการนำผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป จุดมุ่งหมายการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป จุดมุ่งหมายการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ทำการสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 และเพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00

ส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปีขึ้นไป จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมา มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีสถานภาพ สมรสจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53 รองลงมาคือ โสด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และหย่าร้าง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุอาชีพ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 แม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาคือ 30,001 – 45,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 และรายได้ 45,001 ขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 5 คน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมา น้อยกว่า 3 คน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41 และ 6 – 10 คน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีภูมิลำเนา กรุงเทพฯ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ภาคเหนือ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และภาคกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย จังหวัดปราจีนบุรี ในครั้งนี้เป็น พักผ่อน/บำบัด/ผ่อนคลาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาคือ ค้นคว้า/แสวงหาความรู้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26 และเยี่ยมญาติ/เพื่อน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาคือ กลุ่มเพื่อน/กลุ่มทำงาน/กลุ่มสังคม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37 และเดินทางคนเดียว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69 รองลงมาคือ รถเช่า/รถตู้ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และรถโดยสารประจำทาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุเดินทางมาเที่ยวแบบพักค้างคืน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 และไม่พักค้างคืน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุพักที่รีสอร์ท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ที่ รองลงมาคือ บ้านพักของแหล่งท่องเที่ยว/ชุมชน/โฮมสเตย์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 โรงแรม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และบ้านญาติ/เพื่อน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุจะพักค้างคืนเป็นระยะเวลา 1 คืน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมาคือ 2 คืน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย เฉลี่ย/คน/วัน 1,000 - 2,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมาคือ 3,001 - 4,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26 ใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ใช้จ่าย 4,001 - 5,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และมากกว่า 5,001 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่มีความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย ไม่เกิน 1 ครั้ง/เดือน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาคือ 2 ครั้ง/เดือน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และ มากกว่า 3 ครั้ง/เดือน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทยโดยเฉลี่ย 1 - 2 ครั้ง/ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37 และ มากกว่า 4 ครั้ง/ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย จังหวัดปราจีนบุรี จากอินเทอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82 รองลงมาคือ เพื่อน/ญาติ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่ชื่นชอบและให้ความสนใจกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทยของจังหวัดปราจีนบุรี ในกิจกรรมนวดแผนไทย/นวดเท้า จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือ วาริบำบัด เช่น แอโรบิกในน้ำ กีฬาเสริมสุขภาพทางน้ำ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และอาบน้ำแร่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการบริการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยบริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาความพึงพอใจด้านการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย

ผลการวิจัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยบริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม ดังนี้

ระดับความพึงพอใจด้านการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พึงพอใจมากที่สุดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมาคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participation) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.91 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 ด้านที่พัก (Accommodation) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย (Amenity and Safety) และด้านการจัดการและการตลาด (Administration) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.75 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีต่อการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ผลการวิจัยระดับความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวต่อรูปแบบการตลาดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยบริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม ดังนี้

การรับรู้การตลาดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยบริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยมากที่สุดคือ ด้านการบอกต่อ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.00 ด้านการกลับมาเที่ยวซ้ำ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 และด้านคุณค่าที่ลูกค้ารับรู้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.83 ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย พบว่ากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย ที่ส่งเสริมกลยุทธ์ทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเพศหญิงที่ให้ความสนใจด้านสุขภาพ โดยอายุเฉลี่ยที่สามารถเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวศักยภาพในเชิงปริมาณของจังหวัดปราจีนบุรี อยู่ที่ช่วงวัย 41-50 ปี ทั้งนี้กลุ่มเดินทางเป็นหมู่คณะ ทั้งในรูปแบบเดินทางกับครอบครัวหรือเดินทางกับกลุ่มสังคม และยังคงมีความสามารถในการรับรู้ข่าวสารทางระบบดิจิทัล เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น และส่วนใหญ่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในระยะเวลาสั้น อาจเนื่องมาจากเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบมาก จึงแสวงหาแหล่งพักผ่อน บำบัด และผ่อนคลายจากความตึงเครียดในการทำงาน ในแหล่งท่องเที่ยวใกล้ๆถิ่นพำนักในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ เนื่องจากผลการสำรวจพบว่าส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก ถึงร้อยละ 60

จากการศึกษาความพึงพอใจด้านการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวพึงพอใจในองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวม และมุ่งเน้นที่รูปแบบกิจกรรมสุขภาพที่มีความโดดเด่นตามสภาพแวดล้อมของพื้นที่อย่างกลมกลืน แสวงหาธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทย

จากการศึกษาปัจจัยการตลาดท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทย เมื่อมาเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวิถีไทยของจังหวัดปราจีนบุรี แล้ว นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในระดับมากในการแนะนำบอกต่อในภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมสุขภาพวิถีไทยที่มาตรฐานดำรงภูมิปัญญา

ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวภาพรวมในทุกๆด้าน แม้จะอยู่ในระดับมาก ซึ่งยังคงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีสู่แหล่งท่องเที่ยวเมืองสุขภาพแบบครบวงจร (Wellness City) อย่างยั่งยืน ในด้านกลุ่มเป้าหมายและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวยังคงต้องศึกษาเชิงลึกแยกตามช่วงวัย และเมื่อมองถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในเชิงคุณภาพต่อการพัฒนา จังหวัดปราจีนบุรีต้องวางตำแหน่งการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ชัดเจนต่อกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวในทุกด้านยังคงต้องพัฒนาและยกระดับมาตรฐานในเชิงประจักษ์เพื่อสร้างจุดเด่นและเสริมสร้างการรับรู้คุณค่าทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้งแบบแผนไทยและปัจจุบันในรูปแบบการแพทย์ผสมผสานมาตรฐานระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กระทรวงสาธารณสุข. (2559ก). ไทยเตรียมนำร่องตั้งเมืองสุขภาพแบบครบวงจรที่จังหวัดปราจีนบุรี. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2563, จาก

http://pr.moph.go.th/iprg/include/admin_hotnew/show_hotnew.php?ldHot__new=87993

- ดนัย จันทร์เจ้าฉาย. (2556). ไทยกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. สัมภาษณ์สด. Marketeer, 2556 (159)
- โสมสิต ปันเปี่ยมรัตภูมิ. (2533). ทรัพยากรธรรมชาติกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- อัจฉราวรรณ งามญาณ (2554). “อันเนื่องมาแต่สูตรของยามาเน่” วารสารบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213–235. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2563 จาก: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/0305750X8090011X>.
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An introductory text* (2nd ed.). Sydney: Hodder Education.
- Jennings, G., & Nickerson, N. (Eds.). (2006). *Quality tourism experiences*. Routledge.
- Lumsdon, L. and Page, S. J. (2004). Progress in transport and tourism research: reformulating the transport-tourism interface and future research agendas. In: Lumsdon, L., Page, S. J. (Eds.) *Tourism and Transport. Issues and agenda for the new millennium*. First Edition ed. Amsterdam, Elsevier
- Perreault, W.D., Dorden, D.K., and Dordon, W.R., (1979). “A Psychological Classification of Vacation Life-styles,” *Journal of Leisure Research*, 9, pp. 208-24.